

handläggare: Linn Ljunglöf
telefon: +46 8 508 25 077

Till
socialtjänstnämnden

Ansökan till länsstyrelsen om utvecklingsmedel för att förstärka och kvalitetsutveckla stödet till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om utvecklingsmedel till kvinnojoursverksamheter ur år 2008:s anslag för följande projekt:
  - 1.1. Relationsvårdscentrum (RVC) med 2 500 000 kronor.
  - 1.2. Att bygga upp och utveckla en kvinnojour för våldsutsatta kvinnor med missbruksproblematik med 2 665 000 kronor.
  - 1.3. Ansökan om medel för att kvalitetsutveckla stödet till våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning med 800 000 kronor.
  - 1.4. Ansökan om fortsatt projektmedel till utvecklingsarbete på Kriscentrum för kvinnor med 560 000 kronor.
  - 1.5. Ansökan om projektmedel till utveckling av verksamheten på Prostitutionsenheten med 1 110 000 kronor.
  - 1.6. Utvecklingsmedel till kvinno- och barnjoursverksamhet i Alla Kvinnors Hus (AKH) med 525 000 kronor.
  - 1.7. Steg-2 boende för våldsutsatta kvinnor/unga kvinnor, utvecklingsmedel till frivilligorganisation Terrafem med 1 376 000 kronor.
  - 1.8. Jourlägenhet för stödsökande kvinnor, utvecklingsmedel till frivilligorganisationen Kvinnors Rätt med 252 000 kronor.
  - 1.9. Förstärkningsmedel till frivilligorganisationen Systerjouren Somaya med 800 000 kronor.
  - 1.10. Grupper för barn som bevittnat våld, utvecklingsmedel till frivilligorganisationen/stiftelsen Ersta Fristad med 1 595 400 kronor.
  - 1.11. Fortsatta utvecklingsmedel till FIA-projektet inom frivilligorganisationen HOPP Stockholm med 300 000 kronor.
  - 1.12. Fortsatta förstärkningsmedel för frivilligorganisationen Stockholms Tjejjour med 406 800 kronor.
  - 1.13. Behandling för de våldsamma männen, fortsatta utvecklingsmedel till Stiftelsen Manscentrum i Stockholm med 300 000 kronor.
  - 1.14. Fortsatta utvecklingsmedel till frivilligorganisationen Tensta kvinno- och tjejjour med 380 000 kr.
  - 1.15. Fortsatta etablerings- och utvecklingsmedel till frivilligorganisationen Västerorts kvinnojour med 483 000 kr.

- 1.16. Ansökan om medel till projekt partnerkontakt – ett samverkansprojekt mellan frivilligorganisationerna/stiftelserna Ersta fristad och Manscentrum i Stockholm med 240 000 kr.
2. Socialtjänstnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Eddie Friberg

Sammanfattning

Regeringen har avsatt 109 miljoner kronor årligen för 2007 och 2008 för att förstärka och utveckla stödet till våldsutsatta kvinnor och barn. Länsstyrelsen i Stockholms län har fått ca 21,6 miljoner kronor att fördela.

Utvecklingsmedel kan sökas enbart av kommuner. I regeringens mål anges att socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnar våld ska långsiktigt förbättras och kvalitetsutvecklas. Kommunernas arbete ska bli mer målinriktat, strukturerat och samordnat. Socialdepartementet har även gett möjlighet att söka medel till verksamheter för män som utövar våld.

På sammanträdena 2007-08-30 enligt ärende dnr:407-0455/2007 och 2007-09-20 enligt ärende 119-0478/2007 beslutade SotN att ansöka hos länsstyrelsen om medel för 17 projekt. Vidare vid sammanträdena den 2007-10-25 ärende 119-0478/2007 och 2008-01-31 ärende 406-0683/2007 beslutades att ansöka för ytterligare 3 projekt. Sammanlagt ansöktes om medel till 20 olika projekt hos länsstyrelsen, en del projekt tänkta att drivas i egen regi andra i samarbete med frivilligsektorn. Sammanlagt beviljades Stockholms stad genom socialtjänstförvaltningen och i samarbete med frivilligsektorn 7,2 miljoner kronor till kvinnojoursverksamheter inom 15 projekt för 2007.

Inför 2008 års fördelning av utvecklingsmedel till kvinnojoursverksamheter finns hos länsstyrelsen samma förutsättningar som 2007 d.v.s. 21,6 miljoner kronor att fördela inom Stockholms län. Sista ansökningsdag är 15 augusti 2008.

Ärendets beredning

Ärendet är berett inom kansliavdelningen i samarbete med avdelningen för stadsövergripande sociala frågor och avdelningen för individorienterade verksamheter.

Bakgrund

Regeringen har avsatt 109 miljoner kronor årligen för åren 2007 och 2008 för att förstärka och utveckla stödet till våldsutsatta kvinnor och barn. Länsstyrelsen i Stockholms län har fått ca 21,6 miljoner kronor att fördela.

Utvecklingsmedel kan sökas bara av kommuner. I regeringens mål anges att socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnar våld ska långsiktigt förbättras och kvalitetsutvecklas. Kommunernas arbete ska bli mer målinriktat, strukturerat och samordnat. Kommunerna förväntans ansöka om medel för

- att utveckla den egna verksamheten till stöd för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnar våld,
- stödja frivilligorganisationernas ordinarie verksamhet och verka för att den kan utvecklas,
- stimulera nya frivilligorganisationer att starta verksamhet där sådan inte finns.

Målgrupper för verksamheter är: våldsutsatta kvinnor, barn som bevittnat våld, våldsutsatta kvinnor med funktionshinder, med missbruksproblem, med utländsk bakgrund och äldre kvinnor.

Socialdepartementet har även gett möjlighet att söka medel till verksamheter för män som utövar våld. Kommunen ska ansvara för ansökan men samverka med andra parter uppmuntras som till exempel kvinnojourer och andra kommuner. Det finns inga krav på att kommunen ska stå för delfinansiering av den föreslagna verksamheten.

Tidigare ansökan

På sammanträdena 2007-08-30 enligt ärende dnr:407-0455/2007 och 2007-09-20 enligt ärende dnr: 119-0478/2007 beslutade SotN att ansöka hos länsstyrelsen om medel för 17 projekt. Vidare vid sammanträdet den 2007-10-25 ärende dnr: 119-0478/2007 och 2008-01-31 ärende dnr: 406-0683/2007 beslutades att ansöka för ytterligare 3 projekt. Sammanlagt ansöktes om medel till 20 olika projekt hos länsstyrelsen, en del projekt tänkta att drivas i egen regi andra i samarbete med frivillig sektorn. Sammanlagt beviljades Stockholms stad genom socialtjänstförvaltningen och i samarbete med frivilligsektorn 7,2 miljoner kronor till kvinnojoursverksamheter inom 15 projekt för 2007 (bilaga 17).

Projektansökningar inför 2008 års fördelning (I-16)

Inför 2008 års fördelning av utvecklingsmedel till kvinnojoursverksamheter finns hos länsstyrelsen samma förutsättningar som 2007 d.v.s. 21,6 miljoner kronor att fördela inom Stockholms län. Sista ansökningsdag är 15 augusti 2008. Enligt länsstyrelsen i Stockholms län kommer redan pågående projekt (beviljades medel 2007) att prioriteras. Pro-

jektansökningar 1-15 är så kallade pågående projekt som beviljades medel från länsstyrelsen fördelning 2007. Projekt 16 är ett ny projektansökan för 2008.

I.1 Relationsvåldscentrum (RVC)

Bakgrund

Den här ansökan om 2 500 000 kronor handlar om fortsättning av det treåriga utvecklingsarbete som påbörjades i mars 2007 i samarbete med Västerorts polismästardistrikt, Stockholms läns landsting, Kriminalvården, Åklagarmyndigheten, Ekerö kommun, Solna stad och Sundbybergs stad samt Stockholms stad som projektets huvudman. Relationsvåldscentrum startades i mars 2007 med inspiration från de kanadensiska modellerna "Crisis Team" och "Victim/Witness Assistance Program". Utvecklingsarbetet har påbörjats bl.a. med stöd från länsstyrelsen och de medverkande kommunerna och myndigheterna.

RVC:s arbete går i korthet ut på att de personer över 18 år som har varit utsatta för relationsvåldsbrott och har gjort en polisanmälan vid Västerorts polismästardistrikt i Stockholms län, ska erbjudas en kontakt hos Relationsvåldscentrum. Vid RVC arbetar socio-nomer som är anställda av kommunen, men som är placerade hos Västerortspolisen i Solna. Polisen inhämtar samtycke från den brottsutsatta och vid samtycke tar RVC kontakt med den brottsutsatta snarast möjligt. RVC gör en individuell bedömning av vad den personen behöver och därefter lotsas han/hon vidare till relevant stödinsats. Vid behov kan RVC:s personal följa med exempelvis till sjukvården, domstolen eller socialtjänsten. Relationsvåldscentrum är en kvalitetshöjande verksamhet som främst ska fånga upp de personer som ännu inte har en stödkontakt.

Pågående projekt

År 2007 ansökte RVC om 300 000 kr ur länsstyrelsens utvecklingsmedel till kvinnojoursverksamheter (SotN Dnr: 119-0478/2007). Länsstyrelsen beviljade 2007 RVC 1 500 000 kr för projekt år 2. (Lst Dnr: 704-06-99279) enligt beslut i dec 2007 (bilaga 17).

Projektet pågår enligt projektplan. Under projektår ett (februari 2007-mars 2008) hade RVC kontakt med 300 klienter och hittills har man inom projekt år 2 (mars 2008-juli 2008) fått kontakt med ytterligare 105 nya klienter. Sammanlagt är ca 405 klienter aktuella inom projektet.

Aktuellt/Ansökan 2008

Diskussioner har skett i RVC:s styrgrupp och med RVC:s arbetsledning om personalstyrkan ska utökas med en fjärde socionom med anledning av den ökande ärendeströmningen. Dels från ett arbetsmiljöperspektiv, men även för att RVC ska kunna fortsätta nå upp till sina åtaganden. Det som framförallt är tidskrävande är medföljning till rättegångar, vara tillgänglig vid akuta krissamtal samt vara med som stödperson under polisförhör. Styrgruppen har dock beslutat att inte utöka personalgruppen under näst kommande pro-

jekt år (2009). Detta beslut togs för att kostnaderna vid en eventuell övergång till permanent verksamhet 2010 inte ska bli för stor för respektive socialtjänst och för att projektet ska kunna utvärderas med samma personalresurser under hela projektiden. I stället ska respektive socialtjänst ta ett större ansvar för sina klienter i ärenden gällande relationsvåld, eftersom RVC inte kommer kunna erbjuda lika många motiverande stödsamtal som tidigare, om ärendeströmningen består eller fortsätter att öka.

RVC:s budget inför det tredje projektåret 2009 kommer att bli högre än tidigare år, eftersom 2009 blir det första året som innebär en tolv månadersbudget (under år ett drog tillsättningarna av tjänsterna ut på tiden och under år två var det endast en tiomånadersbudget – mars till december 2008).

Det ansökta beloppet ur 2008 års utvecklingsmedel uppgår till 2 500 000 kr som avser täcka en del av den totala budgeten om 3 450 000 kr, övriga intäkter 100 000 *7= 700 000 kr från respektive stadsdelsförvaltning eller kommun samt västerorts polismästardistrikt 250 000 kr. Den totala budgeten om 3 450 000 kr avser följande: Personal (tre socionomer och en projektledare) 2 200 000 kr, verksamhetskostnader 370 000 kr, lokalkostnad 250 000 kr, administration 30 000 kr, utvärdering 230 000 kr samt konferenser/utbildningar 370 000 kr.

Förvaltningens synpunkter

Projektet har nu kommit i gång och ärendeinströmningen ökar konstant. Behovet av stöd, hjälp och råd när det gäller denna målgrupp är oerhört stort och att det är viktigt att erbjuda stöd till de brottsutsatta omgående. Poliserna uppskattar avlastningen och de upplever att de därmed har möjlighet att effektivisera sitt utredningsarbete. Flera brottsutsatta har efter stödsamtal med RVC:s personal gjort kompletterande polisanmälningar och blivit mer aktiva vid förhör samt under rättegången.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar med hänvisning till ovanstående att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om 2 500 000 kronor för det fortsatta utvecklingsarbete som RVC utför inom Västerorts polismästardistrikt.

Bilaga

Delrapport 1

1.2. Att bygga upp och utveckla en kvinnojour för våldsutsatta kvinnor med missbruksproblematik

Bakgrund

Ansökan handlar om fortsatt stöd till frivilligorganisationen Riksförbundet för hjälp åt narkotika- och läkemedelsberoendes Stockholms avdelning (RFHL Stockholm) för uppbyggnad och utveckling av en kvinnojour för våldsutsatta kvinnor med missbruksproblematik.

RFHL bildades 1967 och är en klientrörelse. Under de senaste årtiondena har RFHL Stockholm mest arbetat med kvinnor i missbruk genom olika typer av boenden och stödverksamheter

Kvinnor som utsätts för våld och har en egen missbruksproblematik kan inte tas emot på kvinnojourerna i länet eller på Kriscentrum för kvinnor. Anledning till detta är bl.a. att på skyddade boenden finns kvinnor med barn och jourerna samt kriscentrum saknar resurser att ta hand om missbruksproblematiken. I Stockholms län finns cirka 10 000 kända narkotikamissbrukare. Vad gäller personer med alkoholberoende anses dessa utgöra 8-10% av befolkningen enligt Statens folkhälsoinstitut. Kvinnor utgör vanligen 20-30% av missbrukarpopulationen. Detta innebär att antalet kvinnor med missbruksproblem skulle utgöra fler än 50 000 i länet.

Undersökningar har visat att en klar majoritet av missbrukande kvinnor någon gång i livet utsatts för våld. Av 300 kvinnor inom kriminalvården visade sig 70 % ha varit utsatta för fysiskt eller psykiskt våld och 39 % hade varit utsatta för sexuella övergrepp av olika slag. Dessa siffror förekommer bl.a. i studien ”Mäns våld mot missbrukande kvinnor - ett kvinnofridsbrott bland andra” (Holmberg, Smirthwaite, Nilson). Studien gjordes år 2005 på uppdrag av Mobilisering mot narkotika (MOB) i Stockholm, Göteborg och Malmö.

Pågående projekt

Projektet handlar om att Riksförbundet för narkotika- och läkemedelsberoende, RFHL i Stockholm, i samarbete med socialtjänstförvaltningen ska bygga och utveckla en kvinnojour för våldsutsatta kvinnor med missbruksproblem.

Syftet med projektet är att under första året anställa en projektledare, vars uppdrag är att anskaffa lokaler för ett skyddat boende, etablera kontakt med samarbetspartners (t.ex. landstingets beroende- och hälsovård, stadsdelsförvaltningarnas socialtjänst, andra kommuner inom länet, polisen etc.), starta telefonjour, anställa personal och stödpersoner.

År 2007 ansökte RFHL i samarbete med Stockholms stad om 1 775 000 kr ur länsstyrelsens utvecklingsmedel till kvinnojourns verksamheter (SotN Dnr: 119-0478/2007). Länsstyrelsen beviljade 2007 RFHL i samarbete med Stockholm stad 1 200 000 kr för att starta och utveckla en kvinnojour för kvinnor med missbruksproblematik. (Lst Dnr: 704-07-89225) enligt beslut i dec 2007 (bilaga 17).

Aktuellt/Ansökan 2008

RFHL Stockholm sökte i samarbete med Stockholms stad projektmedel för att starta en kvinnojour för missbrukande kvinnor. Kvinnojourens verksamhet har startat, Q-jouren. Q-jouren har idag provisoriska lokaler där man driver en telefonjour och kan ta emot kvinnor för stödsamtal. Q-jouren har även upprättat ett så kallat ”gratisnummer” till jourtelefonen dit stödsökande kvinnor kan ringa utan att behöva betala.

Inom projektet har man även startat en referensgrupp med representanter ur målgruppen, föreläst och presenterat projektet, etablerat kontakt och medverkan i flera nätverk inom kvinnofridsområdet.

På grund av resursbrist har Q-jouren inte haft möjlighet att söka efter en ändamålsenlig lokal, lämpad för kontor, mottagning samt 4 platser för kvinnor i behov av akut boende. Q-jouren ska vara lätt att nå i tid, plats och känsla vilket ställer krav på ett någorlunda centralt geografiskt läge. Q-jouren behöver ha generösa öppettider och helst möjlighet till intag även nattetid. Det behövs även en stabil personalgrupp så att de stödsökande kvinnorna kan bygga relationer och därigenom känna sig trygga.

Det ansökta beloppet 2008 uppgår till 2 665 000 kr och avser personalkostnad (en projektledare och 3-6 tjänster) 2 200 000 kr, verksamhetskostnader 60 000 kr, hyreskostnad 160 000 kr, administration/telefoni 120 000 kr, utvärdering 50 000 kr och övrigt (handledning mm.) 75 000 kr.

Förslag till beslut

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om 2 665 000 kronor för att i samarbete med Riksförbundet för narkotika- och läkemedelsberoende, RFHL i Stockholm fortsätta arbetet med att utveckla en kvinnojour för våldsutsatta kvinnor med missbruksproblem.

I.3. Ansökan om medel för att kvalitetsutveckla stödet till våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning

Bakgrund

I Stockholms stads program för kvinnofrid 2007-2010 som antogs av kommunfullmäktige i april 2007 framgår att stadsdelsnämnderna ansvarar för att den personal som arbetar med personer med funktionshinder har tillräcklig kunskap för att uppmärksamma när någon blir utsatt för våld. Stadsdelsnämnderna ansvarar även för att det finns rutiner för hur personal som uppmärksammar våld mot en funktionshindrad ska agera.

En kvinna med funktionsnedsättning kan som alla andra kvinnor utsättas för olika typer av våld. Kvinnan kan dessutom vara särskilt utsatt eftersom hon till följd av funktionsnedsättningen ofta är beroende av andra för att klara sitt dagliga liv.

I Utredningsinstitutet Handus rikstäckande studie om mäns våld mot kvinnor med funktionshinder från 2007 framgår att 33 procent av de drygt 1000 kvinnor med funktionsnedsättning som besvarat enkäten har erfarenhet av hot, våld eller sexuella trakasserier från män. Studien omfattar kvinnor med rörelsehinder eller synskador som gör att de har svårt att fly, försvara sig och orientera sig rumsligt i en hastigt uppkommen situation. En specifikt riktad studie bland kvinnor med måttlig eller lindrig utvecklingsstörning visar liknande resultat. Situationen för kvinnor med funktionshinder i Stockholms stad beträffande

utsatthet för våld kan antas vara densamma som för funktionshindrade kvinnor i hela landet.

Bland medarbetare i staden som i sin yrkesutövning möter personer med funktionsnedsättning finns ett behov av ökad kunskap om våld mot kvinnor med funktionshinder. Kunskap behövs för att kunna uppmärksamma och hantera situationer där funktionshindrade kvinnor utsätts eller riskerar att utsättas för våld. Personalen ska kunna vidta omedelbara och adekvata åtgärder.

Det finns även behov av att utveckla en tydligare och mer strukturerad samverkan mellan alla berörda instanser, internt i staden och externt: med frivilligorganisationer, polismyndighet, landsting och överförmyndarnämnd.

Pågående projekt

Projektet planerar för och genomför utbildningsinsatser för medarbetare som kan komma i kontakt med kvinnor med funktionsnedsättning som utsätts för våld. En lathund tas fram och dess syfte är att vara ett stödverktyg i att hantera och agera i sådana situationer när medarbetare uppmärksammar våld mot kvinnor med funktionshinder.

Den långsiktiga planen innehåller fortsatta riktade utbildningsinsatser (10x2 halvdagar) 2009 och fortsatt arbete med att utveckla arbetssätt och samarbetsformer, bl.a. med den framtagna lathunden som grund.

Socialtjänstförvaltningen kommer under projektets gång ta kontakt med socialtjänstnämndens handikappråd, Sveriges Kvinnojourers Riksförbund, Forum kvinnor och handikapp, Polismyndigheten i Stockholms län och Stockholms läns landsting för samråd kring projektet, utbildningarna och den lathund som ska tas fram.

År 2007 ansökte Stockholms stad genom socialtjänstnämnden (SotN) om 1 537 000 kr ur länsstyrelsens utvecklingsmedel till kvinnojourverksamheter (SotN Dnr: 119-0478/2007). Länsstyrelsen beviljade 2007 Stockholm stad/SotN 700 000 kr för projektet ”Kvalitetsutveckla stödet till våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning”. (Lst Dnr: 704-07-89242) enligt beslut i dec 2007 (bilaga 17).

Aktuellt/Ansökan 2008

Sedan projektet startade 1 mars 2008 har en projektledare anställts på halvtid och arbete pågår enligt ovanstående projektplan. Ett år är dock kort tid för att hela satsningen ska nå ut och att målen för projektet ska uppnås. Under de månader som projektet hittills pågått har det visat sig att det även finns andra målgrupper som är i behov av utbildningssatsningen, en viktig faktor är att länka den här satsningen till allt annat kvinnofridsarbete som pågår i staden.

Planerad verksamhet inför ytterligare ett projekt år (2009):

- Fördjupande utbildningar för den ursprungliga målgruppen.
- Utbildningssatsningar för kvinnofridsamordnare gällande kvinnor med funktionsnedsättning.

- Fortsätta utveckla samarbetsformer med berörda instanser på olika nivåer.
- Dialogmöten med viktiga aktörer såsom kvinnojourer, polis, åklagare m.fl.
- Fortsätta arbetet med att ta fram en lathund.
- Säkerställa att kompetensen lever vidare efter projektet.

Det ansökta beloppet 2008 uppgår till 800 000 kr som avser personalkostnad (projektledare halvtid) 310 000 kr, verksamhetskostnader (utbildningar och kompetensutveckling) 244 000 kr, lokalkostnad 156 000 kr, administration 80 000 kr, tryckkostnader lathund 10 000 kr.

Förvaltningens synpunkter

Behovet har framkommit i olika utbildningssammanhang, framför allt från medarbetare som arbetar i särskilda boenden eller som arbetar inom hemtjänst, boendestöd eller personlig assistans. Vidare efterfrågas anvisningar över och metoder i hur man agerar i dessa situationer. Förvaltningen anser att det är angeläget att utveckla kvinnofridsarbete bland personalen som arbetar inom omsorgen samt bedömer omsorgsbehov men även som kompetensutveckling för kvinnofridsamordnare och kvinnojourer.

Förslag till beslut

Socialtjänstnämnden i Stockholms stad beslutar att ansöka om 800 000 kronor hos Länsstyrelsen i Stockholms län för kompetenshöjande utbildningar i syfte att stärka och kvalitetsutveckla stödet till våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning.

Bilaga

Ansökan

1.4. Ansökan om fortsatt projektmedel till utvecklingsarbete på Kriscentrum för kvinnor (KC)

Bakgrund

Kriscentrum för kvinnor är Stockholms stads skyddade boende för våldsutsatta kvinnor och deras barn. Verksamheten har funnits i 11 år. KC har 10 platser och erbjuder skydd, samtal och praktiskt stöd till kvinnor som utsatts för fysiskt, psykiskt och sexuellt våld av en man som de har haft en nära relation till. De medföljande barnen erbjuds samtal och praktisk hjälp.

KC har också en, för den enskilde, kostnadsfri öppen samtalsmottagning inklusive en våldtäktsmottagning med möjlighet till anonymitet.

KC tillhandahåller även en dygnetruntöppen jourtelefon för kvinnor i behov av stöd och råd. KC fungerar också som resursenhet för berörda myndigheter och organisationer och tillhandahåller information inom området mäns våld mot kvinnor och deras barn.

Under år 2007 var 65 kvinnor och 46 barn inskrivna i det skyddade boendet, vilket innebär en 90 %-ig beläggning, vilket verksamheten också är budgeterad för.

Boendeavgiften är för 2008 fastställd till 700 kronor/dygn och kvinna samt 250 kr/dygn och barn för Stockholms stad. Avgiften för familjer från övriga landet är fastställd till 1544 kr för ensamma kvinnor samt 2815 kronor/dygn för kvinnor med barn (oavsett antal). Besöken på samtalsmottagningen är avgiftsfria.

Pågående projekt

I det skyddade boendet har det under de senaste åren visat sig att ca 65-70 % av de boende kvinnorna och barnen har ett utomeuropeiskt ursprung. Dessa kvinnor har många gånger levt ett helt isolerat liv i Sverige, och kan oftast inte prata svenska. Inte sällan fungerar barnen som tolk för kvinnorna. Personalen på KC är behjälpliga med att ordna svenskundervisning (SFI) om det av säkerhetsmässiga skäl är möjligt.

Dessa kvinnor har av förstårliga skäl, en mycket bristfällig kunskap om det svenska samhället vilket naturligtvis ytterligare försvårar deras livssituation utöver det trauma som det innebär att ha levt i en våldssituation. Kvinnans kontaktperson arbetar med, som ovan beskrivits, bearbetande och återupprättande samtal samt förbereder kvinnan för en eventuell rättegång och, försöker, i samarbete med socialtjänsten, bringa reda i en besvärlig ekonomisk situation. Oftast behöver kvinnan hjälp med att finna en ny bostad.

Personalgruppen på KC har under flera år uppmärksammat kvinnornas behov av information om samhället. Det kan exempelvis gälla polis/åklagare, domstolsväsendet och skattemyndigheten. Överhuvudtaget behöver kvinnorna information om vilka skyldigheter och rättigheter de har som medborgare eller boende i Sverige. Kvinnorna har också mycket ofta problem med sömnsvårigheter och spänningar i nacke och axlar. Dessa besvär kan ofta sättas i relation till det våld de har upplevt under en längre eller kortare tid. Så väl kvinnorna som besöker mottagningen som de som bor på kriscentrum behöver stöd i att flytta fokus från utsatta situation till aktörskap. Något som är speciellt viktigt inför flytten från KC.

Många barn bor en längre tid (flera månader) på KC. Behoven som uppmärksammas är beroende av ålder men inkluderar stöd i skolarbete, stöd i aktiviteter tillsammans med sina mödrar, möjlighet till vistelser utanför huset och roliga upplevelser.

År 2007 ansökte KC om 725 000 kr från länsstyrelsens utvecklingsmedel till kvinnojoursverksamheter med syfte att arbeta med de ovanstående behoven. (SotN Dnr: 407-0455/2007). Länsstyrelsen beviljade 2007 KC 250 000 kr för projektet "Utvecklingsmedel på Kriscentrum för kvinnor". (Lst Dnr: 704-07-87818) enligt beslut i dec 2007 (bilaga 17).

Aktuellt/Ansökan 2008

Projektet har nu pågått i ungefär ett halvår och mötts av positiva reaktioner från såväl boende som personal. Exempel på aktiviteter som genomförts inom satsningen är information om det svenska samhället i grupp och individuellt, hälsobefrämjande insatser såsom qi gong, simning, avslappning, aktiviteter med kvinnor och barn, informativa cafékvällar och behovsbaserade stödinsatser för de boende m.m

Det ansökta beloppet 2008 uppgår till 560 000 kr och avser personalkostnad (1 heltidsanställd) 340 000 kr, verksamhetskostnad 50 000 kr, utvärdering 100 000 kr, övrigt (utflykter, inköp mm) 70 000 kr.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden i Stockholms stad beslutar att ansöka om 560 000 kronor hos Länsstyrelsen i Stockholms län för utvecklingsarbete på Kriscentrum för kvinnor.

Bilaga

Ansökan

1.5. Ansökan om projektmedel till utveckling av verksamheten på prostitutionsenheten

Bakgrund

Prostitutionsenheten arbetar för att minska prostitutionen i Stockholms stad. Enhetens arbete vänder sig till både kvinnor och män som är eller har varit i prostitution eller har liknande erfarenheter samt till anhöriga, som man erbjuder rådgivning, individstöd och krisbearbetning. Besöken är kostnadsfria.

Inom enheten finns en mottagning med barnmorska, gynekolog och konsultläkare för personer med erfarenhet av prostitution och/eller missbruk. Denna del av verksamheten vänder sig till hela Stockholms län. Besök hos barnmorska och gynekolog kombineras oftast med samtal hos någon av enhetens socialsekreterare.

Enheten har även socialsekreterare som arbetar uppsökande i huvudsak på och runt Malmskillnadsgatan. De erbjuder stöd och motivationssamtal samt upplyser i hälsofrågor. De hjälper också till att länka till annan myndighet och/eller frivillig organisation.

Prostitutionsenheten arbetar också förebyggande genom bl.a. samverkan, information och upplysning.

KAST -Köpare Av Sexuella Tjänster- är en rådgivningstelefon för personer som köpt eller köper sexuella tjänster. Samtalen är gratis, bemanning finns på bestämda tider.

Prostitutionsenheten har sedan 2003 medverkat i EU-finansierade projekt mot trafficking. 2003 – 2005 delfinansierades projektet ”Samverkan för stöd till personer utsatta för människohandel” av Europeiska flykting fonden. Projektet riktade sig till myndigheter i Stockholms län. Deltagande myndigheter i detta projekt ansökte i samarbete med myndigheter i Skåne och Västra Götaland samt ett antal frivilligorganisationer om medel till ett fortsatt arbete i projektet ”Samverkan mot trafficking”, som delfinansierades av Equal-socialfonden. Projektet avslutades 2007-12-31.

Pågående projekt

Prostitutionsenhetens personal har i tidigare projekt varit ansvarig för samordningen vad gäller trafficking-ärende, mellan länskommunerna, stadsdelsförvaltningarna, övriga myn-

digheter, frivilligorganisationer och den enskilda kvinnan. Kunskapen om dessa brottsoffers utsatthet, trauma och behov har under åren visat sig vara dålig. Det har därför varit viktigt att Prostitutionsenheten kunnat bistå enskild handläggare inom länet för att säkra att den enskilda kvinnan får ett etiskt och korrekt bemötande och omhändertagande. För att även framöver ha möjlighet att bistå brottsoffer, stödja och informera stadsdelsförvaltningar och länskommuner samt samordna arbetet mellan olika myndigheter behövs en fortsatt förstärkning inom enheten.

År 2007 ansökte Prostitutionsenheten om 390 000 kr från länsstyrelsens utvecklingsmedel till kvinnojoursverksamheter med syfte att arbeta med de ovanstående behoven. (SotN Dnr: 406-0683/2007). Länsstyrelsen beviljade 2007 prostitutionsenheten 250 000 kr för projektet ”Utveckling av verksamhet mot trafficking”. (Lst Dnr: 704-07-114399) enligt beslut i dec 2007 (bilaga 17).

Aktuellt/Ansökan 2008

Inom det pågående projektet arbetar i dagsläget en socialsekreterare halvtid med dessa frågor, stationerad vid Citypolisens kommission mot människohandel för sexuella ändamål. Polisen har uttryckt önskemål om en förstärkning med anledning av antalet brottsoffer. Detta är dock inte möjligt i dagsläget, men det är ett önskemål även från Prostitutionsenheten att kunna utöka redan befintlig verksamhet på 50% till en heltid. Detta för att i större omfattning ha en möjlighet att bistå brottsoffer, stödja och informera stadsdelar/kommuner samt samordna arbetet mellan olika myndigheter.

Prostitutionsenheten ansöker inför 2008 års fördelning av utvecklingsmedel till kvinnojoursverksamheter om ytterligare ett projekt hos länsstyrelsen, anställning av en informationsansvarig på heltid under ett år. Prostitutionsenheten är en högspecialiserad enhet, med spetskompetens inom området prostitution, den enda i sitt slag i länet. Enheten kan därmed ses om en resursenhet inom området och har en hög ambition att föra ut kunskaper till samarbetspartners i och utanför Stockholm stad, men också till privata aktörer som i sin verksamhet stöter på problemet, såsom taxinäringen, hotell och restauranger. Enheten röner även ett stort massmedialt intresse, både nationellt och internationellt, vilket periodvis medför mycket mediakontakter. Intresset beror till stor del på Sveriges unika lagstiftning inom området. Då den största delen av verksamheten är klinisk finns problem med att ”räcka till” för ett professionellt utåtriktat arbete. Projektmedarbetaren skulle planera och genomföra informations- och kommunikationsinsatser och kampanjer. Interninformation inom Stockholm stad. Trycksaksproduktion och ev. annonsering. Möjligen också tillsammans med Malmö och Göteborgs prostitutionsenheter utveckla arbetet med ett gemensam interaktiv Webbplats.

Det ansökta beloppet 2008 uppgår till sammanlagt 1 110 000 kr och avser personalkostnader (två heltidstjänster) 1 000 000 kr, Administration/telefoni 60 000 kr, utvärdering 40 000 kr och transport/bensin 10 000 kr.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen gör bedömningen att det är angeläget att Prostitutionsenheten inom ramen för de ovanstående projekten ges möjlighet att samordna arbetet mot trafficking och att sprida information och kunskap från de tidigare projekten vidare till handläggare inom individ- och familjeomsorgen. Syfte är att de enskilda kvinnorna ska garanteras ett bra stöd. Förvaltningen anser det även angeläget att prostitutionsenheten i större utsträckning kan arbeta med utåtriktad information vilket kan ses som del i ett viktigt förebyggande arbete med tidiga insatser.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om utvecklingsmedel till Prostitutionsenheten med 1 110 000 kronor.

Bilaga

Ansökan

1.6. Ansökan om utvecklingsmedel till kvinno- och barnjoursverksamhet i Alla Kvinnors Hus (AKH)

Bakgrund

Ansökan handlar om fortsatt utökad stöd till frivilligorganisationens Alla Kvinnors Hus ordinarie verksamhet och resurser för dess utveckling.

Alla Kvinnors Hus (AKH) erbjuder skydd, stöd och rådgivning, arbetar utåtriktad med utbildning, opinionsbildning samt förebyggande verksamhet i första hand riktad mot ungdomar. Verksamheten är organiserad i tre huvudområden: Kvinnojour, Barnjour och Team för Våldtagna Kvinnor. Med verksamhetsbidrag från Stockholms stad och egna intäkter från det skyddade boendet finansieras två tjänster i Kvinnojouren, en i Barnjouren och en i Team för Våldtagna kvinnor (ledning, administration och fastighetskötsel tillkommer).

Kvinnojouren ansvarar för det skyddade boendet med plats för elva kvinnor och deras barn. AKH är det enda boendet i Stockholm som kan ta emot mammor med tonårspojkar - i mån av plats finns en etta och en tvåa för detta behov. I Kvinnojourens verksamhet ingår även telefonjour, enskilda stödsamtal samt samtalsgrupper som främst vänder sig till kvinnor som inte bor i det skyddade boendet. Arbetet med de ”externa” stödsökande utförs i första hand av 70 volontärer som är direkt knutna till Kvinnojouren. Kvinnojourens två anställda ansvarar således för upp till elva kvinnors skyddade boende, volontärsamordning (rekrytering, utbildning, stöd och handledning) av 70 volontärer, jourtelefon under dagtid, studiebesök samt deltagande i diverse nätverk och samarbetsgrupper.

AKH erhöll 2008 verksamhetsstöd från socialtjänstnämndens organisations- och föreningsutskott (OFU) med sammanlagt 3610 360 kr.

Pågående projektet

AKH menar att i takt med förändringar i samhället blir stödsökande kvinnors problematik allt mer komplex. Stödbehovet i det skyddade boendet ökar liksom behovet av kunskap för arbete med hedersrelaterat våld.

AKH:s egna och omvärldens krav på kvalité och professionalitet har ökat vilket leder till att kvinnojourer behöver ökade grundläggande resurser för att hålla och utveckla metoder och kunskap.

Köerna till den öppna stödverksamheten på AKH är långa och AKH behöver rekrytera, utbilda och handleda fler volontärer för att möta den växande efterfrågan.

För kvinnor med söner (13-18 år) finns idag begränsade möjligheter för plats på ett skyddat boende vilket kan leda till att kvinnan undviker att söka skydd och sönerna kan uppleva att de utgör ett hinder för förändring. AKH kan idag erbjuda begränsat antal kvinnor med söner plats i boendet (externa lägenheter) men vill uppmärksamma och utveckla stödet till dessa kvinnor och tonårspojkar. AKH:s personal ser även ett behov av att i större utsträckning nå äldre kvinnor och utveckla stödet till dem.

Med nuvarande resurser har AKH svårt att upprätthålla god standard på verksamheten och samtidigt utveckla metoder samt söka ny kunskap. Därför har nu ytterligare två tjänster inrättats på prov, än så länge utan långsiktig finansiering. En andra tjänst i Barnjouren är delvis finansierad av sparade medel samt bidrag från en stiftelse samt ett utökat verksamhetsstöd 2008 från Socialtjänstnämndens organisations- och föreningsutskott (OFU).

År 2007 ansökte AKH i samarbete med Stockholm stad om 600 000 kr ur länsstyrelsens utvecklingsmedel till kvinnojoursverksamheter (SotN Dnr: 119-0478/2007) för att kunna finansiera en tredje tjänst inom kvinnojouren. Länsstyrelsen beviljade 2007 AKH i samarbete med Stockholm stad 550 000 kr för projektet "Förstärkning av Alla Kvinnors Hus grundverksamhet" (Lst Dnr: 704-07-89249) enligt beslut i dec 2007 (bilaga 17).

Med beviljade projektmedlen har AKH haft möjlighet att bemanna kvinnojouren med ytterligare en tjänst, vilket enligt uppgifter ur AKH:s delrapport till länsstyrelsen totalt förändrat arbetssituationen inom det skyddade boendet. Pressen på det anställda har minskat som resulterat i att tid kunnat användas till metodutveckling. Planering och förberedelser har påbörjats inom AKH för att till hösten starta upp samtalsgrupper för tonårspojkar samt för kvinnor över 55 år.

Aktuellt/Ansökan 2008

AKH uppger i delrapporten till länsstyrelsen att förstärkning av kvinnojouren är nödvändig för en fungerande verksamhet så som den ser ut idag. Om inte medel beviljas för en tredje tjänst inom kvinnojouren för kommande år tvingas AKH att överväga att stänga delar av det skyddade boendet. Under den projektperiod som varit har AKH trots förstärkningen och bättre möjligheter att ta emot kvinnor varit tvungna på grund av olika anledningar säga nej till sammanlagt 107 förfrågningar om skyddade boende (40 av dessa hänförs till juli månad). I 72 fall har det enda skälet varit platsbrist och i resterande 34 fall har det även funnits andra orsaker, exempelvis kan AKH inte ta emot kvinnor med ett aktivt missbruk, psykiatrisk diagnos eller ett allt för omfattande stödbehov.

Det ansökta beloppet 2008 uppgår till 525 000 som avser personalkostnad (1 heltidstjänst) 500 000 kr och 25 000 kr för utbildningar och informationsmaterial. Om medel för anställning beviljas ska anställningsavtal ta hänsyn till finansieringsformen och vara tidsbegränsad eller projektanställning.

Förvaltningens synpunkter

Antalet polisanmäla kvinnofridsbrott och våldtäkter inomhus har ökat under de senaste åren. Att dessa brott polisanmäls oftare är en positiv utveckling men det medför också att samhället i samråd med rättsväsendet måste utveckla stöd- och hjälpåtgärder för brottsoffer för att de ska kunna få upprättelse och bearbeta trauman. Alla Kvinnors Hus (AKH) är en viktig sakkunnig aktör i detta arbete, efterfrågad samarbetspartner av förvaltningen och stadsdelsförvaltningar i Stockholms kvinnofridsarbete.

Socialtjänstförvaltningen anser att den utveckling och utökning som behövs inom Barnjouren med fokus på stöd till tonårpojkar är ett nytt inslag som ska komma i gång. Även stödsamtal med äldre kvinnor behövs och utveckling av stödgrupper (55 och äldre) för dem. En sådan verksamhet saknas helt och hållet i Stockholm. Av kognitiv gruppverksamhet för äldre kvinnor finns bl.a. goda erfarenheter i Ottawa/Kanada, där förvaltningens representanter var på studiebesök för två år sedan.

Förvaltningen delar AKH:s problembeskrivning av nuläget. Den ökade belastningen på Kvinnojouren och i det skyddade boendet kan inte bemötas utan personella resurser. Inte heller utlandsfödda kvinnors hjälpbehov. En långsiktig satsning på utbildningar av volontärer och metodutveckling i frivilligarbete är viktiga och bör tillgodoses.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om utvecklingsmedel för Alla Kvinnors Hus utökade verksamheter med 525 000 kronor.

Bilaga

Ansökan

1.7. Steg-2 boende för våldsutsatta kvinnor/unga kvinnor, utvecklingsmedel till frivilligorganisationen Terrafem.

Bakgrund

Ansökan handlar om fortsatt ekonomiskt stöd till frivilligorganisationen Terrafem för att driva stödboende med 16 lägenheter för utsatta unga kvinnor.

Terrafem är en partipolitisk och religiöst obunden förening som bedriver arbete för att stärka och stödja flickor och kvinnor med utländsk härkomst, som utsätts för mäns våld. Terrafem är en rikstäckande förening med tre lokala fristående föreningar i Stockholm, Malmö och Göteborg.

Terrafem bedriver sedan 2004 Tjejhus, ett skyddat boende för unga kvinnor (18-26 år) som utsatts för hedersrelaterat våld. Tjejhuset är idag delvis självfinansierat men erhåller visst stöd från Länsstyrelsen i Stockholm län (som finansierade uppstartandet av boendet). Tjejhus har sammanlagt fem platser och kvalificerad personal både dagtid och nattetid. Tjejhuset har sedan starten varit fullbelagt i långa perioder.

Pågående projekt

Många av de kvinnor/unga kvinnor som bor på skyddade boenden har efter en tid behov av att ta nästa steg mot ökad självständighet och återanpassning till samhället men med fortsatt professionellt stöd. En boendeform där dessa kvinnor/unga kvinnor kan ta ett ökat ansvar för sitt dagliga liv samtidigt som de kan undvika isolering och få relevant stöd vid behov, ett så kallat stödboende eller steg 2-boende.

År 2007 ansökte Terrafem i samarbete med Stockholm stad om 1 900 000 kr ur länsstyrelsens utvecklingsmedel till kvinnojoursverksamheter (SotN Dnr: 119-0478/2007). Länsstyrelsen beviljade 2007 Terrafem i samarbete med Stockholms stad 900 000 kr för att driva projektet "Stödboenden" (Lst Dnr: 704-07-89253) under ett år, enligt beslut i dec 2007 (bilaga 17).

Stödboendet innefattar totalt 16 lägenheter som hyrs av en känd fastighetsförvaltare i Stockholms stad. Lägenheterna ligger samlade i samma fastighet med möjlighet för gemensamma utrymmen. Avgift vid placering är 8000 kr/månad samt krav på att ett avtal tecknas för minst 6 månaders placering (3 månaders uppsägningstid). Kravet på ett sex månaders avtal är enligt Terrafems ledning ett förtydligande av karaktären på boendet som i största möjliga mån ska liknas vid ett "vanligt" hyreskontrakt.

Sedan starten i oktober 2007 har det i snitt bott 10 unga kvinnor samtidigt i stödboendet, totalt har 12 unga kvinnor placerats i stödboendet och av dessa kommer 5 unga kvinnor från Stockholms stad. Enligt ansökan skulle två personer anställas inom projektet men på grund av att projektet inte beviljades medel motsvarande den budget man räknat på samt att stödboendet ej varit fullbelagt så har endast en person kunnat anställas under perioden januari- april, under maj har ingen anställning kunnat göras på grund av begränsade resurser. I juni återanställdes en person inom stödboendet vars tjänst beräknas vara finansierad året ut.

Aktuellt/ Ansökan 2008

Terrafem har i dagsläget bedrivit verksamhet med 16 stödlägenheter i ca sex månader och uppger i delrapporten till länsstyrelsen att den viktigaste erfarenheten så här långt är att de unga kvinnorna som bor i stödboendet har mycket stort behov av psykosocialt och praktiskt stöd. Verksamheten är inför projekt år 2 i behov av att anställa två personer inom projektet för att kunna tillgodose de placerade unga kvinnornas behov av stöd samt för att kunna erbjuda dem kontinuerliga och trygga kontaktpersoner.

Det ansökta beloppet 2008 uppgår till 1 376 000 kr och avser att täcka delar av den totala budgeten på 2 116 000 kr som innefattar hyreskostad 996 000 kr/år (ca 5200 kr per må-

nad/ lägenhet), personal två heltidstjänster (med tidsbegränsad anställning/projektanställning) + handledning 960 000 kr, underhåll/utrustning av lägenheterna 50 000 kr (3125 kr per år/ lägenhet), administration 50 000 kr och utvärdering/uppföljning 60 000 kr.

Intäkter för placering i stödboendet beräknas av Terrafems ledning uppgå till ca 740 000 kr under nästa år vilket utgör en beläggning på ca 50 %. Om medel för anställning beviljas ska anställningsavtal ta hänsyn till finansieringsformen och vara tidsbegränsad eller projektanställning.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ser det som angeläget att kvinnor/unga kvinnor som bott i ett skyddat boende kan erbjudas en boendeform som innefattar kontinuerligt stöd och motverkar framtida isolering.

De lägenheter som Terrafem driver lämpar sig främst för unga kvinnor eller kvinnor utan barn då lägenheterna är förhållandevis små, i genomsnitt 25 kvm.

Beläggningsgraden i stödboendet har hittills i snitt varit 62%, en lite lägre siffra än vad man inför projektstarten räknade med. Behovet av stödinsatser hos de boende unga kvinnorna har också visat sig större än väntat.

De stödboenden för målgruppen som enligt uppgifter främst används av staden idag är stadens egna boenden samt även de skyddade boenden som tillhandahåller egna lägenheter för de kvinnor/unga kvinnor som varit placerade hos dem exempelvis Kruton och Ersta Fristad.

Efter avslutad bidragsgivning från Länsstyrelsen i Stockholms län utgår förvaltningen ifrån att verksamheten kommer vara självfinansierad med egna intäkter från placerande stadsdelsförvaltningar och andra kommuner.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att socialtjänstnämnden ansöker om utvecklingsmedel hos länsstyrelsen för Terrafems utökade verksamhet med 1376 000 kronor.

Bilaga

Ansökan

1.8. Jourlägenhet för stödsökande kvinnor, utvecklingsmedel till frivilligorganisationen Kvinnors Rätt.

Bakgrund

Ansökan handlar om fortsatt ekonomiskt stöd till frivilligorganisationen Kvinnors Rätt för att driva en jourlägenhet för stödsökande kvinnor.

Kvinnors Rätt arbetar sedan flera år tillbaka med att motverka kulturellt och sexuellt förtryck. Föreningen är specialiserad på persisktalande familjer. Föreningen bedriver jourte-

telefon för kvinnor/unga kvinnor som behöver socialt och juridiskt stöd samt praktisk hjälp kring våld och trakasserier av närstående. Kvinnors Rätt arbetar även förebyggande bland annat med upplysande information om kvinnors rättigheter och genom eget radioprogram på persiska.

Kvinnors Rätt erhöll 2008 verksamhetsstöd från OFU med 392 000 kronor

Pågående projekt

Kvinnors Rätt har under flera år erbjudit ett direkt stöd, rådgivning och konkret hjälp till kvinnor som utsatts för mäns våld och trakasserier. De senaste åren har man inom föreningen känt ett behov av att utveckla verksamheten genom att starta/tillhandahålla en jourlägenhet kopplad till stödverksamheten. Jourlägenhetsbehov är mycket ett resultat av att man inom Kvinnors Rätt upprepade gånger kommit i kontakt med hjälpsökande kvinnor som av olika skäl inte vill slussa vidare till skyddade boenden eller annan hjälp instans när en sådan bedömning görs. Många kvinnor återvänder därför till den våldsamma relationen. Språk- och kulturförståelse anges bland annat som förklaring av de stödsökande kvinnor när de inte vill ta kontakt med annan frivilligorganisation eller myndigheter.

År 2007 ansökte Kvinnors Rätt i samarbete med Stockholm stad om 200 000 kr ur länsstyrelsens utvecklingsmedel till kvinnojoursverksamheter (SotN Dnr: 119-0478/2007). Länsstyrelsen beviljade 2007 Kvinnor Rätt i samarbete med Stockholms stad 150 000 kr för att driva projektet "Jourlägenhet" (Lst Dnr: 704-07-89267) under ett år, enligt beslut i dec 2007 (bilaga 17).

Aktuellt/Ansökan 2008

I slutet av våren 2008 hittade Kvinnors Rätt en ändamålsenlig lägenhet som nu hyrs av privat person och är belägen inom Stockholm stad. Kontrakt på lägenheten har skrivits för ett år med en kostnad på 6000 kr/månad. Kvinnors rätt har anställt en kvinna som på deltid (3h/dygn) arbetar som stödperson i jourlägenheten. Avgift för placering i jourlägenheten uppgår till 300 kr/dygn och kvinna.

Sedan starten har 7 kvinnor bott i jourlägenheten. Av dessa boende har 2 kvinnor slussats vidare till socialtjänsten, en ung kvinna har lämnat boendet utan vidare kontakt, en kvinna valde att gå tillbaka hem och 2 kvinnor bor fortfarande i jourlägenheten samt ytterligare en kvinna kommer att bo i lägenheten från och med 1 augusti 2008.

Inför projekt år 2 (2009) ser man inom Kvinnor Rätt behov av att utöka antalet timmar för den anställda stödpersonen då erfarenheten visar på att de boende kvinnorna är i behov av ett mer omfattande stöd.

Det ansökta beloppet 2008 uppgår till 252 000 kr och avser del av den totala budgeten om 352 000 kr som innefattar personalkostnad (2 deltidsanställda stödpersoner) 150 000 kr, hyreskostnad 72 000 kr, verksamhetskostnad 130 000 kr. Intäkterna projekt år 2 (2009) beräknas uppgå till ca 100 000 kr.

Om medel för anställning beviljas ska anställningsavtal ta hänsyn till finansieringsformen och vara tidsbegränsad eller projektanställning.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ställer sig positiv till projektet med jourlägenheten inom Kvinnors Rätts verksamhet. Dock anser förvaltningen att jourlägenheten inte ska och säkerhetsmässigt kan ses som ett skyddat boende utan som ett tillfälligt boende för utsatta kvinnor i akut kris. Förvaltningen anser att en sådan lägenhet enbart ska nyttjas för att avvärja den värsta krisen och att man inom Kvinnors Rätt om möjligt ska försöka inge förtroende hos kvinnorna för att flytta till ett skyddat boende när detta behov finns och samtidigt erbjuda fortsatt stöd hos föreningen.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om utvecklingsmedel för Kvinnors Rätts utökade verksamhet med 252 000 kronor.

Bilaga

Ansökan

1.9. Förstärkningsmedel till frivilligorganisationen Systerjouren Somaya.

Bakgrund

Ansökan handlar om fortsatta förstärkningsmedel till frivilligorganisationen Systerjouren Somayas verksamhet.

Systerjouren Somaya är en ideell förening som arbetar med brottsofferstöd till misshandlade, hotade och våldtagna kvinnor/tjejer och deras barn. Föreningens jourkvinnor är flerspråkiga muslimer utbildade i kvinnojourkunskap med kulturkompetens och förståelse för i synnerhet de hjälpsökande muslimska kvinnornas situation och specifika behov.

Systerjouren Somayas kvinnojour hjälper brottsoffer både praktiskt och emotionellt via telefonjour på 17 språk, 2 skyddade boenden med 5 platser för misshandlade och hotade kvinnor samt deras medföljande barn.

Systerjouren Somaya har sedan år 2005 en fristående tjejjoursverksamhet med telefonjour, besöksmottagning med stöd- och rådgivningssamtal.

Systerjouren Somaya driver även ett skyddat boende ”Styrka” med plats för 3 tjejer/unga kvinnor (18-25 år) med finansiering från Länsstyrelsen i Stockholms län.

Systerjouren Somaya har enligt senaste uppgifter sammanlagt 7 personer anställda i verksamheten.

För 2008 har Systerjouren Somayas kvinno- och tjejjour erhållit 686 000 kr. Systerjouren Somaya beviljades i juni 2008 även fortsatt projektstöd med 250 tkr från OFU till en verksamhetschefstjänst på halvtid under ett år.

Pågående projekt

Sedan starten 1998 har Systerjouren Somayas verksamhet snabbt expanderat till följd av en ökad tillströmning av stödsökande kvinnor/tjejer. Antalet anställd personal har blivit fler liksom antalet engagerade volontärer. Föreningen har gått på högtryck under lång tid och den befintliga lokalen är för liten.

Många av de kvinnor som bor i det skyddade boendet eller söker stöd hos föreningen har ett eller flera barn. Inom Systerjouren Somayas kvinnojour arbetar idag en anställd med kompetens att möta dessa barn men på grund av den höga arbetsbelastningen inom föreningen har man tidigare prioriterat mammans situation. Barnen kunde endast bemötas enskilt i ett fåtal fall. Projektet avser en halvtidsanställning av barnsamordnare som enbart kan ägna sig åt att stödja och hjälpa de barn som besöker kvinnojouren.

År 2007 ansökte Systerjouren Somaya i samarbete med Stockholm stad om 550 000 kr ur länsstyrelsens utvecklingsmedel till kvinnojoursverksamheter (SotN Dnr: 119-0478/2007). Länsstyrelsen beviljade 2007 Systerjouren Somaya i samarbete med Stockholms stad 300 000 kr för att driva projektet ”Somayas barnverksamhet” (Lst Dnr: 704-07-89276) under ett år, enligt beslut i dec 2007 (bilaga 17). (Inom det ansökta beloppet 550 000 kr inrymdes även ansökan om en anställning av verksamhetschef på 50 % den delen av ansökan avslog av länsstyrelsen.)

Aktuellt/Ansökan 2008

Statistik ur föreningens verksamhetsberättelse för 2007 visar på fortsatt ökning av stödsökande kvinnor och en fortsatt hög beläggning i det skyddade boendet, totalt fick 28 kvinnor och 31 barn avvisas på grund av platsbrist år 2007.

Sedan projektstarten för ”Somayas barnverksamhet” kan nu barnsamordnaren inom kvinnojouren enbart arbeta för och med att uppmärksamma och tillgodose barnens behov.

Inför 2008 års fördelning av utvecklingsmedel till kvinnojoursverksamheter ansöker även Systerjouren Somaya i samarbete med Stockholm stad om ytterligare två halvtidstjänster, en inom tjejjouren och åter igen om en halvtidstjänst för utökad verksamhetschefsanställning.

Det ansökta beloppet 2008 uppgår till 800 000 kr och avser tre halvtidstjänster 750 000 kr och handledning 50 000 kr. Om medel för anställning beviljas ska anställningsavtal ta hänsyn till finansieringsformen och vara tidsbegränsad eller projektanställning.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att barnverksamheter inom skyddade boenden för våldsutsatta kvinnor bör prioriteras och utvecklas för att säkerställa att alla de barn som bevittnat våld inom familjen får det stöd och den behandling de har rätt till. Ansökan till fortsatt utveck-

ling av barnverksamheten hos Systerjouren Somaya bör därför stödjas med en halvtidstjänst.

Förvaltningen gör bedömningen att Systerjouren Somaya har behov av att anställa en verksamhetschef som kan överblicka verksamhetens helhet, verka som en förlängd arm till styrelsen vad gäller personalansvar och organisering samt mer aktivt verka för att stabilisera och öka verksamhetens intäkter och finansiering. Förvaltningen menar att man på så vis kan skapa en fungerande administration i verksamheten vilket i förlängningen stabiliserar och stärker föreningens verksamhet. Ansökan bör stödjas med ytterligare en halvtidstjänst avseende verksamhetschef, då en halvtidstjänst redan finansieras med medel från socialtjänstnämnden/OFU.

Förvaltningen ställer sig även positiv till en förstärkning av Systerjouren Somayas tjejjour, vilket skulle innebära att jouren skulle få möjlighet att hjälpa och stödja fler unga tjejer än vad som är möjligt med befintliga resurser. Antalet stödsökande tjejer som kontaktade Systerjouren Somayas tjejjour ökade under 2007 med 150 %.

Förvaltningen anser även att ansökan om utökad handledning för de anställda och frivilliga bör stödjas.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att ansöka hos Länsstyrelsen i Stockholms län om utvecklingsmedel till Systerjouren Somaya med 800 000 kronor.

Bilaga

Ansökan

1.10. Grupper för barn som bevittnat våld, utvecklingsmedel till frivilligorganisationen/stiftelsen Ersta fristad.

Bakgrund

Ansökan handlar om ett fortsatt stöd till frivilligorganisationen/stiftelsen Ersta fristad för att utveckla och bedriva grupper för barn som bevittnat våld.

Ersta diakonisällskap är en ideell förening med idémässig anknytning till Svenska kyrkan. Ersta fristad är en del av Ersta diakonis sociala verksamhet. Ersta fristad erbjuder sedan flera decennier tillbaka våldsutsatta kvinnor och deras barn skyddat boende som är bemannat dygnet runt. Ersta fristad har även tillgång till utslussningslägenheter för kvinnor som bott på deras skyddade boende. I dessa lägenheter kan de bo i avvaktan på egen ny bostad med fortsatt stöd från Ersta fristad. För barnen i det skyddade boendet har verksamheten en specialpedagog anställd på halvtid.

Ersta fristad beviljades hösten 2006 projektstöd från OFU med 145 500 kronor för ett år för att bedriva gruppverksamhet för våldsutsatta kvinnor. Projektet drevs i samarbete med Stiftelsen Manscentrum som parallellt höll i gruppverksamhet för de män som utövade våld

mot dessa kvinnor. Inom projektet visade det sig svårt att dels erhålla uppgifter om kvinnorna från männen, dels att sedan få kontakt med kvinnorna. Att få till stånd två parallella grupper gick helt enkelt inte att genomföra och det tänkta projektet i sin ursprungsform lades ned i samförstånd mellan de båda inblandade organisationerna i oktober 2007. Det av OFU beviljade anslaget om 145 500 kr till Ersta fristad för projektet användes därför aldrig. Samarbetet mellan Ersta fristad och Manscentrum fortsätter men de kvinnor som man kommer i kontakt med erbjuds nu plats i Ersta fristads ordinarie gruppverksamhet för våldsutsatta kvinnor.

Ersta fristad erhåller inget ekonomiskt stöd för sitt skyddade boende från OFU.

Pågående projekt

I Ersta fristads skyddade boende får barnen samtalshjälp och stöttning av en socialpedagog som är anställd för att enbart arbeta med barnen. Detta stöd upphörde tidigare när barnen flyttar ut från det skyddade boendet eftersom Ersta fristad inte haft resurser att fortsätta erbjuda barnen stöd. Ersta fristad har upplevt detta som en stor brist i verksamheten liksom i samhället i stort. Genom våldsdrabbade kvinnor i sin gruppverksamhet har personalen på Ersta fristad fått information om hur svårt de har haft att hitta något stöd eller behandling för deras barn efter de flyttat ut från det skyddade boendet. 97 % av de kvinnor som deltar i grupperna har ett eller flera barn.

Ersta fristads ansökte därför om medel hos länsstyrelsen 2007 med syftet att utveckla sin verksamhet så att den också skulle inrymma ett långsiktigt stöd för de barn som bevittnat våld i familjen genom att starta gruppverksamheter för barnen i Stockholm. Projektet ska vara en del av Ersta fristads övriga verksamheter och ytterligare ett steg i riktning mot att skapa ett center för våldsdrabbade familjer där Stiftelsen Manscentrum redan är en samarbetspartner. Målsättningen är att det redan befintliga samarbetet mellan Ersta fristad, Rädda Barnen, barnpsykiatriska mottagningarna Bågen och Wasa fortsätter, samt att Ersta Fristad genom sina tänkta barngrupper ska komplettera övriga aktörers insatser.

År 2007 ansökte Ersta fristad i samarbete med Stockholm stad om 750 000 kr ur länsstyrelsens utvecklingsmedel till kvinnojoursverksamheter (SotN Dnr: 119-0478/2007). Länsstyrelsen beviljade 2007 Ersta fristad i samarbete med Stockholms stad 250 000 kr för att driva projektet "Barngrupper-Ersta fristad" (Lst Dnr: 704-07-89286) under ett år, enligt beslut i dec 2007 (bilaga 17). Vidare 2008-01-22 beviljades projektet ett tilläggsanslag (enligt beslut 2008-01-22) från länsstyrelsen om 100 000 kr, då Ersta fristad uppgett att det inte gick att driva projektet inom ramen för de beviljade 250 000 kr.

Ersta fristad beviljades även av OFU enligt ärende dnr: 421-0042/2008 ett engångsstöd om sammanlagt 245 500 kr för att under ett år driva projektet "Barngrupper – Ersta fristad" (OFU beviljade en överföring av tidigare beslutade medel 145 500 kr dnr: 421-773/2005)

Projektet "Barngrupper - Ersta fristad beviljades således sammanlagt 595 000 kr från länsstyrelsen (350 000 kr) och från OFU (245 500 kr) för att driva verksamhet under ett år.

Aktuellt/Ansökan 2008

Projektplanen var enligt ansökan 2007 att söka och anställa två professionella ledare som har kunskap om traumatiserade barn och tidigare erfarenheter av att leda barngruppverksamhet för att sedan starta grupper för barn som bevittnat våld samt att barngrupperna skulle löpa parallellt med mammagrupper.

Projektet startade i februari 2008 med anskaffning av lokal och annonsering efter personal. Under våren 2008 intervjuades ett flertal personer för anställning inom projektet, och i början av sommaren anställdes två barnpsykologer som börjar på halvtid i mitten av augusti. Den nyanställda personalen kommer att få introduktion, möjligheter till studiebesök och utbildning av personal på BUP Bågen samt tid för iordningställande av lokaler.

Parallellt med introduktionen av de anställda psykologerna kommer de första intervjuerna av barn och deras mammor att börja inför sammansättning av grupper som beräknas starta senhösten 2008. Det kommer att hållas minst tre intervjuer per barn.

Målsättningen inför nästa år är att starta fler barngrupper och parallellt med dessa även driva grupper för mammorna. En förutsättning för att mammagrupper ska kunna hållas parallellt med barngrupperna är att projektet beviljas ytterligare resurser.

Det ansökta beloppet 2008 uppgår till 1 595 400 kronor och avser personalkostnader (2 heltidstjänster +handledning) 1 154 400 kr, lokalkostnad 66 000 kr, administration 25 000 kr och utvärdering/uppföljning 350 000 kr. Om medel för anställning beviljas ska anställningsavtal ta hänsyn till finansieringsformen och vara tidsbegränsad eller projektanställning.

Förvaltningens synpunkter

Sedan november 2006 har barn som bevittnar våld i sina familjer rätt till brottsskadeersättning och från och med 1 juli 2007 förtydligades barns rätt till stöd som brottsoffer i socialtjänstlagen.

Ersta fristads förstudier kring de insatser och gruppverksamheter som finns att tillgå för barn som bevittnat våld visar på stora brister i Stockholm liksom i övriga Sverige. Samtliga instanser som Ersta fristad varit i kontakt med i sin förstudie på området (BUP Bågen, Rädda Barnen, BUP Wasa, fil.dr Maria Eriksson vid Uppsala universitet) är eniga om att väntetiderna för stöd och behandling för barn som bevittnat våld är alldeles för långa (årtal). Detta leder till att barnen kommer i kläm och att deras traumatiserade upplevelser blir allt svårare att läka. För närvarande har exempelvis BUP Bågen en kö på omkring hundra barn.

Förvaltningen anser att barn som bevittnat våld inom familjen alltid ska erbjudas relevant stöd och hjälp för att bearbeta sina traumatiska upplevelser. Förvaltningen ser allvarligt på den situation som Ersta fristads förstudie (bilaga 10) visar på och stödjer Ersta fristads projekt med gruppverksamhet för barn som bevittnat våld i Stockholms stad.

Socialtjänstförvaltningen driver sedan två år tillbaka projektet Centrum för Gruppstöd som syftar till en ökad tillgänglighet av gruppstöd för utsatta barn. Projektet drivs med

medel från Länsstyrelsen. Ersta fristads förslag till ansökan hos Länsstyrelsen i Stockholms län stämmer väl överens med projektet Centrum för Gruppstöds intentioner.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om utvecklingsmedel för Ersta fristads projekt ”Barngrupper-Ersta fristad” med 1595 400 kronor.

Bilaga

Ansökan+förstudie

1.1.1. Fortsatta utvecklingsmedel till FIA-projektet inom frivilligorganisationen HOPP Stockholm.

Bakgrund

Föreningen HOPP arbetar med män/pojkar och kvinnor som utsatts för sexuella övergrepp i sin barndom. Föreningen driver bland annat jourtelefon, stödgrupper och samtal med anhöriga .

HOPP Stockholm erhöll av OFU 346 500 kronor i verksamhetsstöd för 2008.

Pågående projekt

HOPP FIA-projektet (FIA = Funktionshinder Inte Alltid) startade i november 2006. Projektet vänder sig till kvinnor som är sjukskrivna eller förtidspensionerade som en konsekvens av sexuella övergrepp. Exempel på de vanligaste funktionshindren är: depression, fibromyalgi, sömnsvårigheter, åstörningar, missbruk, relationsproblem och kronisk smärta. Målgruppen erbjuds stödgruppsverksamhet parallellt med individuella samtal, medverkan i psykodramaverksamhet och kurs i mental och fysiskt självförsvar samt föreläsningar om sexuella övergrepp och konsekvenser av dessa.

Under en första projektperiod den 1 nov 2006 – 31 okt 2007 finansierade Länsstyrelsen i Stockholms län projektet med 300 000 kr.

År 2007 ansökte HOPP i samarbete med Stockholm stad om 300 000 kr ur länsstyrelsens utvecklingsmedel till kvinnojoursverksamheter (SotN Dnr: 119-0478/2007). Länsstyrelsen beviljade 2007 HOPP i samarbete med Stockholms stad 300 000 kr för att driva ”FIA-projektet” (Lst Dnr: 704-07-89311) under ett år, enligt beslut i dec 2007 (bilaga 17).

Aktuellt/Ansökan 2008

Projektet bedrivs enligt projektplan med goda resultat.

Under första halvåret 2008 har FIA-projektet haft kontakt med 36 kvinnor som genom stödsamtal har påbörjat en bearbetning av övergreppen.

I delårsrapporten till länsstyrelsen uppger HOPP att:

- 34 kvinnor har sett och förstått sambanden mellan övergrepp och funktionshinder
- 26 kvinnor inser att de behöver få en större förståelse om konsekvenserna av övergrepp och vad det har skapat för självbild
- 18 kvinnor har upplevt en förändring i sitt sociala liv (vågar vara mer utåtriktade)

- 5 kvinnor har känt att en del av funktionshindren har förändrats och reducerats.

Det ansökta beloppet 2008 uppgår till 300 000 kr och avser personalkostnader (halvtids-tjänst + handledning) 260 000 kr, aktiviteter 20 000 kr, administration 10 000 kr och utvärdering/uppföljning 10 000 kr.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ställer sig positiv till en fortsättning av FIA-projektet inom HOPP Stockholm.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om fortsatta utvecklingsmedel för HOPP Stockholms FIA-projekt med 300 000 kronor. Om medel för anställning beviljas ska anställningsavtal ta hänsyn till finansieringsformen och vara tidsbegränsad eller projektanställning.

Bilaga

Ansökan + delårsrapport.

1.12. Fortsatta förstärkningsmedel för frivilligorganisationen Stockholms Tjejour.

Bakgrund

Stockholms tjejour etablerades 1996 och har sedan starten erbjudit tjejer/unga kvinnor stöd och råd via telefon och inbokade besök. Föreningen bedriver en telefonjour som är bemannad på måndagar mellan 17.30 – 21.00 men telefonsvararen lyssnas av flera gånger i veckan. Föreningen erbjuder även de stödsökande tjejerna/unga kvinnorna samtalsgrupper och mötesplats.

Stockholms tjejour erhåller sedan några år tillbaka inget anslag från Stockholms stad.

Pågående projekt

Stockholms tjejour har sedan starten helt bedrivits med frivilliga insatser, vilket fungerat bra men alltid inneburit en osäkerhet inför framtiden, begränsade möjligheter till utveckling och långsiktig planering. För att kunna förbättra verksamheten, utveckla mer stabilitet, kontinuitet och systematik, utveckla administrationen och trygga samordningen är föreningen i behov av en anställd.

Stockholms tjejour beviljades i april 2007 medel från Länsstyrelsen i Stockholms län för att finansiera en deltidsanställd under ett år (200 000 kronor).

År 2007 ansökte Stockholms tjejour i samarbete med Stockholm stad om 330 000 kr ur länsstyrelsens utvecklingsmedel till kvinnojoursverksamheter (SotN Dnr: 119-0478/2007). Länsstyrelsen beviljade 2007 Stockholms tjejour i samarbete med Stock-

holms stad 200 000 kr för att driva projektet ”Anställning inom Stockholms tjejjour” (Lst Dnr: 704-07-89321) under ett år, enligt beslut i dec 2007 (bilaga 17).
(Inom det ansökta beloppet 330 000 kr inrymdes även lokalkostnader om 130 000 kr den delen av ansökan avslog av länsstyrelsen.)

Aktuellt/Ansökan 2008

På grund av möjligheten till en anställd inom verksamheten har arbetet underlättats och förbättras betydligt men den nya verksamheten har också lett till en ökad tillgänglighet och flera kontakter.

Varje termin är det enligt uppgifter från Stockholms tjejjour ca 20 tjejer som kontaktar föreningen för att de önskar träffa /prata med andra i likande situation. I dagsläget hänvisas dessa tjejer till andra instanser då föreningen inte har resurser att bedriva egna självhjälpgrupper. Stockholms tjejjour ser därför ett behov av att anställa en projektledare på halvtid som skulle kunna ansvara för att genomföra och driva projekt som självhjälpgrupper, tjejgrupper, tjejjoursutbildningar, caféverksamhet m.m.

Det ansökta beloppet 2008 uppgår till 406 800 och avser kostnad för personal (två halvtidstjänster). Om medel för anställning beviljas ska anställningsavtal ta hänsyn till finansieringsformen och vara tidsbegränsad eller projektanställning.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ställer sig positiv till en fortsatt förstärkning av Stockholms tjejjours verksamhet.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om fortsatta förstärkningsmedel för Stockholms tjejjour med 406 800 kronor.

Bilaga

Ansökan.

1.13. Behandling för de våldsamma männen, fortsatta utvecklingsmedel till Stiftelsen Manscentrum i Stockholm.

Bakgrund

Stiftelsen Manscentrum i Stockholm (nedan Manscentrum) bedriver verksamhet för män med kriser/problem eller aggressionsproblem som försvårar deras liv. Inom verksamheten erbjuder manscentrum rådgivning/terapi för män per telefon eller enskilt, bedriver grupp-terapi för män som misshandlar och ger även visst parallellt stöd till kvinnor som lever i otrygga och /eller våldsamma familjerelationer.

Av socialtjänstnämndens organisations- och föreningsutskott (OFU) beviljades Stiftelsen Manscentrum i Stockholm 1 404 340 kronor i verksamhetsstöd för 2008.

Föreningen har även erhållit projektstöd under 2006 och 2007 med 300 000 kr per år samt för 2008 med 250 000 kr för utveckling av gruppbehandling för våldsamma män.

Pågående projekt

Under de senaste åren har ett ökat antal kvinnor som lever i våldsamma relationer kontaktat Manscentrum i Stockholm för att få hjälp och samtalsstöd. Manscentrum arbetar primärt med våldsutövande män och har ingen verksamhet för deras kvinnor. Mot bakgrund av detta har Manscentrum under lång tid sökt samarbetspartner som parallellt kan hjälpa kvinnorna. Under de senaste åren har ett samarbete växt fram mellan Manscentrum och Ersta Fristad.

År 2006 beviljades Manscentrum 250 000 kronor från Länsstyrelsen i Stockholms län för ett projekt där tanken är att på sikt arbeta med hela familjen. Manscentrum behandlar mannen för sitt våldsamma och aggressiva beteende, Ersta Fristad ger kvinnan stödsamtal och ambitionen är att även barnen ska erbjudas adekvat hjälp. Projektet startades i praktiken under våren 2007.

Arbetet med de våldsamma männen sker i gruppterapiform av legitimerade psykologer och psykoanalytiker. Verksamhetsledarna på Manscentrum och Ersta Fristad samarbetar och behandlarna/terapeuterna har gemensam handledning och arbetsträffar.

År 2007 ansökte stiftelsen Manscentrum i Stockholm i samarbete med Stockholm stad om 250 000 kr ur länsstyrelsens utvecklingsmedel till kvinnojoursverksamheter (SotN Dnr: 119-0478/2007). Länsstyrelsen beviljade 2007 Manscentrum i samarbete med Stockholms stad 200 000 kr för att driva projektet ”Gruppbehandling av män som utövar våld i nära relationer” (Lst Dnr: 704-07-89356) under ett år, enligt beslut i dec 2007 (bilaga 17).

Aktuellt/Ansökan 2008

Verksamheten bedrivs i linje med projektplanen. Manscentrum uppger i sin delrapport till länsstyrelsen att de sex delmål som sattes upp när projektet startade redovisas enligt följande:

- Delmål ett, att nå och behandla våldsutövande män med hjälp av gruppbehandling på Manscentrum. Manscentrum har inga problem med att nå våldsutövande män (målgruppen utgör majoriteten av de stödsökandes problematik hos Manscentrum) och behandlingsmodellerna är beprövade.
- Delmål två, samtalsstödet till de våldsutsatta kvinnorna. Erbjudande ges kvinnorna men få återkopplar till Ersta Fristad. Nya metoder testas med att inte enbart skicka brev till kvinnan utan även ringa samt inte enbart erbjuda gruppverksamhet utan även individuella stödsamtal.
- Delmål tre, att nå och behandla de utsatta barnen. Ingen verksamhet är igång men diskussioner har under en längre tid förts med BUP Bågen och från och med våren 2008 ingår även deras verksamhet i projektet.
- Delmål fyra, öka säkerheten för de utsatta kvinnorna och deras barn. Fungerar i den mån hela familjen ”deltar” i projektet.

- Delmål fem, samarbete med parallellt arbetande organisationer, Ersta Fristad och BUP Bågen. Samarbetet fungerar bra men sammankoster och diskussioner kräver tid.
- Delmål sex, utvärdering av projektet/verksamheten. Socialstyrelsen utvärderar verksamheten som väntas vara klar under 2009.

Det ansökta beloppet för 2008 uppgår till 300 000 kr och avser att täcka del av de den totala budgeten på 314 000 kr som innefattar personalkostnader (två gruppleddare/terapeuter 20 %) 194 400 kr, verksamhetskostnader (handledning och administration) 90 000 kr, lokalkostnad 20 000 kr och telefoni 10 000 kr. Annan finansiering beräknas uppgå till 14 000 kr.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att det är angeläget att män med våldsproblematik i sina nära relationer får stöd och hjälp och att satsningar görs för att arbeta med hela familjen som lever med detta våld.

Förvaltningen ser projektet i sin helhet som värdefullt för kvinnofridsfrågan, där gruppbehandling för män kan ses som en förebyggande insats. Förvaltningen gör bedömningen att Stiftelsen Manscentrums ansökan om fortsatta utvecklingsmedel ska stödjas så att metodutveckling med Ersta Fristad och BUP Bågen kan fortsätta.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om fortsatta utvecklingsmedel till Stiftelsen Manscentrum med 300 000 kronor.

Bilaga

Ansökan

1.14. Fortsatta utvecklingsmedel till frivilligorganisationen Tensta kvinno- och tjejjour.

Bakgrund

Tensta kvinno- och tjejjour har funnits sedan 2002 och arbetar med att ge stöd till kvinnor och tjejer som är eller har varit utsatta för våld av närstående. Föreningen bedrivs främst som rådgivande och stödjande verksamhet för kvinnor/tjejer men kan även erbjuda ett skyddat boende (en plats).

Föreningens verksamhet är av lokal karaktär och riktar sig främst till boende i Tensta och Spånga samt närliggande områden.

Pågående projekt

Nästan alla kvinnor som kontaktar jouden eller bor i det skyddade boendet har ett eller flera barn (det är inte ovanligt att de aktuella kvinnorna har 4-5 barn). De verksamma

inom föreningen har under lång tid varit medvetna om att barn som bevittnar våld i hemmet far mycket illa och sett behovet av att utveckla verksamheten till att omfatta även barnen.

Föreningen ansökte om medel hos Länsstyrelsen i Stockholms län och beviljades 238 000 kr i februari 2007 för att utveckla arbetet med barnen samt för att driva utbildnings- och informationsprojekt .

En projektanställd kvinna har nu genomgått Ersta Sköndal institutets utbildningar inom Trappan-modellen och FUGA metoden (FUGA=fakta, upplevelse, gestaltning och analys) vilka är arbetsmodeller för att ge barn som upplevt familjevåld en krisbearbetning. Målsättningen är att varje barn ska erbjudas stöd genom enskilda samtal och samtal i barngrupp tillsammans med barn som lever/levt i liknade familjesituation. Föreningen vill även utbilda övriga jourkvinnor/volontärer kring bemötandet av barn som bevittnat våld.

År 2007 ansökte Tensta kvinno- och tjejjour i samarbete med Stockholm stad om 365 000 kr ur länsstyrelsens utvecklingsmedel till kvinnojoursverksamheter (SotN Dnr: 119-0478/2007). Länsstyrelsen beviljade 2007 Tensta kvinno- och tjejjour i samarbete med Stockholms stad 200 000 kr för att driva projektet ”Våra barn” (Lst Dnr: 704-07-102147) under ett år, enligt beslut i dec 2007 (bilaga 17).

Föreningen ansökte 2007 även om ett utbildnings-, informations- och nätverksbyggande projekt riktad till samarbete med vårdcentralen i Tensta, arbetet med hedersrelaterat våld på skolor och nätverksetablering bland män i frågor som rör jämlikhet, hedersrelaterat våld, tvångsgifte mm. De ovanstående delarna av ansökan avslogs av länsstyrelsen.

Aktuellt/Ansökan 2008

Föreningen vill ha möjlighet förlänga projektanställningen för att arbetet med barnen ska kunna fortgå samt fortsätta att utbilda jourkvinnor/volontärer kring bemötandet av barn som bevittnat våld.

Inför 2008 års fördelning av utvecklingsmedel till kvinnojoursverksamheter ansöker Tensta kvinno- och tjejjour även om medel för utbildning-, informations- och nätverksbyggande arbete i samarbete med Tensta vårdcentral samt arbete med hedersrelaterat våld på skolor och nätverksetablering bland män i frågor som rör jämlikhet, hedersrelaterat våld, tvångsgifte m.m.

Det ansökta beloppet uppgår till 380 000 kr som avser personalkostnader (två deltidstjänster) 250 000 kr, verksamhetskostnader 25 000 kr, lokalkostnader 50 000 kr, administration 45 000 kr, övrigt (material, utbildning volontärer) 10 000 kr.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ställer sig positiv till en fortsättning av projektet kring barn som bevittnat våld och de utbildnings- och informationsprojekt som bedrivs inom Tensta kvinno- och tjejjour. Förvaltningen anser dock att föreningen bör etablera samarbete med de närlig-

gande stadsdelsförvaltningar för framtida mer långsiktig finansiering, då verksamheten i första hand är lokalt inriktad.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om fortsatta utvecklingsmedel för Tensta kvinno- och tjejjour med 380 000 kronor. Om medel för anställning beviljas ska anställningsavtal ta hänsyn till finansieringsformen och vara tidsbegränsad eller projektanställning.

Bilaga

Ansökan.

1.15. Fortsatta etablerings- och utvecklingsmedel till frivilligorganisationen Västerorts kvinnojour.

Bakgrund

Västerorts kvinnojour startades i april 2007. Föreningen erbjuder stöd och rådgivning till våldsutsatta kvinnor/unga kvinnor och vid behov startas stödgrupper. Föreningens ambition är att ha flerspråkiga jourkvinnor samt personal som har specialkunskap rörande funktionshinder.

Västerorts kvinnojour är en lokal verksamhet och riktar sig främst till kvinnor boende i Bromma, Spånga - Tensta och Hässelby – Vällingby.

Pågående projekt

Länsstyrelsen i Stockholms län beviljade i februari 2007 Västerorts kvinnojour 140 000 kr för uppstartande av verksamheten.

Under det första året har föreningen etablerat sig med lokal, telefonjour samt påbörjat rekrytering av och utbildning för volontärer samt utbildning för styrelsen.

För att Västerorts kvinnojour skulle kunna fortsätta bedriva och utveckla sin verksamhet var man i behov av en deltidsanställd jourkvinna som kan informera om verksamheten, svara i jourtelefonen, ta emot besök samt rekrytera och samordna volontärer.

År 2007 ansökte Västerorts kvinnojour i samarbete med Stockholm stad om 304 000 kr ur länsstyrelsens utvecklingsmedel till kvinnojoursverksamheter (SotN Dnr: 119-0478/2007). Länsstyrelsen beviljade 2007 Västerorts kvinnojour i samarbete med Stockholms stad 250 000 kr för att driva projektet "Västerorts kvinnojour" (Lst Dnr: 704-07-102123) under ett år, enligt beslut i dec 2007 (bilaga 17).

Aktuellt/Ansökan 2008

Inom Västerorts kvinnojour har man noterat att behovet av hjälp till våldsutsatta kvinnor ökar i föreningens upptagningsområde. Antalet anmälda fall av kvinnofridsbrott har ökat från 184 år 2005 till 263 år 2007.

Föreningen har sedan starten i april 2007 tagit emot besök av 53 kvinnor och mottagit 170 telefonsamtal.

Inför ansökan om utvecklingsmedel 2008 ser föreningen ett behov av att utöka anställningen inom jouren från en halvtidstjänst till en heltidstjänst.

Det ansökta beloppet 2008 uppgår till 483 000 kr och avser personalkostnad (en heltidstjänst) 340 000 kr, verksamhetskostnad 10 000 kr, hyreskostnad 72 000 kr, administration/telefoni 29 000 kr, utbildning av personal/volontärer 30 000 kr och utvärdering 2000 kr.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ställer sig positiv till uppstartandet av Västerorts kvinnojour men anser att föreningen bör etablera ett samarbete med berörda stadsdelsförvaltningar för framtida mer långsiktig etablering och finansiering, då verksamheten till största del är lokalt inriktad.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om etablerings- och utvecklingsmedel till Västerorts kvinnojour med 483 000 kronor. Om medel för anställning beviljas ska anställningsavtal ta hänsyn till finansieringsformen och vara tidsbegränsad eller projektanställning.

Bilaga

Ansökan.

1.16. Ansökan om medel till projekt partnerkontakt – ett samverkansprojekt mellan frivilligorganisationerna/stiftelserna Ersta fristad och Manscentrum i Stockholm.

Bakgrund

Ersta fristad – är en verksamhet inom Ersta diakoni som är en fristående ickevinstdrivande organisation. Kärnverksamheten är det skyddade boendet för kvinnor och barn som utsatts för våld av en närstående, det skyddade boendet är bemannat med personal dygnet runt och placeringar görs via socialtjänsten. Ersta fristad driver även ett mellanboende dit utsatta kvinnor med eller utan barn kan flytta i väntan på eget boende.

Ersta fristad driver även grupper för våldsdrabbade kvinnor och under uppstart är även grupper för barn som bevittnat våld. Dessa grupper kan de stödsökande kontakta på eget initiativ och intaget har ingen geografisk begränsning.

Stiftelsen Manscentrum i Stockholm (nedan Manscentrum) – är en politisk och religiöst obunden stiftelse dit män i kris kan vända sig. Verksamheten startade 1988 på ett privat initiativ och består i dag av fem professionella rådgivare/terapeuter. Den näst största kli-

entgruppen är män som söker hjälp för sin våldsamhet och aggressivitet. Hjälp som erbjuds är enskilda samtal och gruppterapi.

Sedan några år tillbaka har Ersta fristad och Manscentrum ett samarbete bestående av att våldsutövande män som går i behandling på Manscentrum ska uppge namn, telefonnummer och adress på den kvinna som utsatts för våldet. Via brev eller telefon erbjuds kvinnan en möjlighet till kontakt och information om grupperna för våldutsatta kvinnor i Ersta fristads regi.

Grunden för samarbetsdiskussionerna har genomgående handlat om hur man kan öka säkerheten och stödet för de kvinnorna och barnen när mannen går i behandling. Erfarenhetsmässigt vet man att männen söker hjälp när deras våld börjar få konsekvenser för dem själva som t.ex. när hon vill lämna honom eller vid vårdnadstvist.

Projektplan

Att anställa en person som partnerkontakt på deltid hos Ersta fristad.

Mål

Det övergripande målet med projektet är att skapa säkerhet för de våldutsatta kvinnorna och barnen.

Partnerkontakten ska hjälpa till med säkerhetstänkandet för den våldutsatta kvinnan och eventuella barn.

Partnerkontakten ska även försöka bidra till att kvinnan får en mer realistisk förväntan av mannens förändringsmöjligheter så att ett orealistiskt hopp inte håller henne kvar i en farlig och skadlig relation.

Att synliggöra barnets utsatthet och se till att deras behov av hjälp blir tillgodosedda samt kartlägga barnets befintliga nätverk.

Metod

Varje man som söker hjälp på Manscentrum för att han är våldsam mot en kvinna i en nära relation måste uppge namn, adress och telefonnummer till den kvinna som han har utsatt.

Personalen på Manscentrum vidarebefordrar uppgifterna till partnerkontakten som finns på Ersta fristad. Partnerkontakten tar sedan kontakt med kvinnan och erbjuder henne möjligheten till ett individuellt möte. Vid möte ska våldet kartläggas, hur hotbilden ser ut, om mannen är anmäld, är en riskbedömning gjord mm. Finns gemensamma barn eller andra barn i ”mannens” närhet och på vilket sätt har de utsatts för våldet. En säkerhetsplanering för kvinnan och barnen upprättas och partnerkontakten bör träffa kvinnan ett antal gånger under den tid som mannen går i behandling.

Om våldet fortsätter ska det rapporteras till Manscentrum, då bryts sekretessen. Mannen har inte rätt att få information om kvinnan och barnen, däremot ska kvinnan kunna få relevant information ifall mannen t.ex. uttalat hot eller avbryter behandlingen. Om våldet fortsätter ska kvinnan även få möjlighet att genom partnerkontakten få hjälp med befintligt stöd – och/eller skyddsbehov samt en socialtjänstkontakt.

Barnen som bevittnat/levt med våld ska erbjudas individuella samtal och att delta i gruppantingen på Ersta fristad eller genom att slussas vidare till BUP Bågen eller Rädda Barnen.

Personal från Ersta fristad och Manscentrum kommer regelbundet att delta i arbetsmöten för att diskutera och ventilera projektet partnerkontakt.

Det ansökta beloppet uppgår till 240 000 kr och avser personalkostnad (1 deltidstjänst, 2 dagar/vecka) 180 000 kr, verksamhetskostnader 20 000 kr, administration 10 000 kr och utvärdering 30 000 kr.

Förvaltningens synpunkter

Det projekt som tidigare drevs i samverkan mellan Ersta fristad och Manscentrum med medel från OFU (dnr: 421-773/2005) ”Gruppverksamhet för kvinnor och män som lever i en relation där hot och våld förekommer” avslutades i samförstånd i oktober 2007. Anledningen till varför man valde att lägga ner projektet var främst på grund av svårigheterna med att dels kvinnorna, dels att få de kontaktade kvinnorna att medverka i gruppverksamhet för våldsutsatta kvinnor.

Med den nya projektidén partnerkontakt syftar de samverkande organisationerna på att utveckla den ”gamla” projektidén genom att erbjuda de kvinnor som utsatts för våld av en man i en närelation som sökt hjälp hos Manscentrum en kontinuerlig individuell kontakt hos Ersta fristad. I stället för att enbart erbjuda kvinnorna gruppverksamhet är det nu tänkt att partnerkontakten ska kunna erbjuda kvinnorna både individuella samtal, gruppverksamhet och samtal eller grupper för barnen.

Förvaltningen ställer sig positiv till samverkans projektet partnerkontakt och anser att det är av största vikt att i den mån som är möjligt säkerställa de våldsutsatta kvinnorna och deras barns säkerhet och skydd.

Förvaltningens förslag

Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om medel till projekt partnerkontakt – ett samverkansprojekt mellan frivilligorganisationerna/stiftelserna Ersta fristad och Manscentrum i Stockholm med 240 000 kronor. Om medel för anställning beviljas ska anställningsavtal ta hänsyn till finansieringsformen och vara tidsbegränsad eller projektanställning.

Bilaga

Ansökan

Förvaltningens förslag

1. Socialtjänstnämnden beslutar att hos Länsstyrelsen i Stockholms län ansöka om utvecklingsmedel till kvinnojoursverksamheter ur år 2008:s anslag för följande projekt:
  - 1.1. Relationsvåldscentrum (RVC) med 2 500 000 kronor.
  - 1.2. Att bygga upp och utveckla en kvinnojour för våldsutsatta kvinnor med missbruksproblematik med 2 665 000 kronor.
  - 1.3. Ansökan om medel för att kvalitetsutveckla stödet till våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning med 800 000 kronor.
  - 1.4. Ansökan om fortsatt projektmedel till utvecklingsarbete på Kriscentrum för kvinnor med 560 000 kronor.
  - 1.5. Ansökan om projektmedel till utveckling av verksamheten på Prostitutionsenheten med 1 110 000 kronor.
  - 1.6. Utvecklingsmedel till kvinno- och barnjoursverksamhet i Alla Kvinnors Hus (AKH) med 525 000 kronor.
  - 1.7. Steg-2 boende för våldsutsatta kvinnor/unga kvinnor, utvecklingsmedel till frivilligorganisation Terrafem med 1 376 000 kronor.
  - 1.8. Jourlägenhet för stödsökande kvinnor, utvecklingsmedel till frivilligorganisationen Kvinnors Rätt med 252 000 kronor.
  - 1.9. Förstärkningsmedel till frivilligorganisationen Systerjournen Somaya med 800 000 kronor.
  - 1.10. Grupper för barn som bevittnat våld, utvecklingsmedel till frivilligorganisationen/stiftelsen Ersta fristad med 1 595 400 kronor.
  - 1.11. Fortsatta utvecklingsmedel till FIA-projektet inom frivilligorganisationen HOPP Stockholm med 300 000 kronor.
  - 1.12. Fortsatta förstärkningsmedel för frivilligorganisationen Stockholms Tjejjour med 406 800 kronor.
  - 1.13. Behandling för de våldsamma männen, fortsatta utvecklingsmedel till Stiftelsen Manscentrum i Stockholm med 300 000 kronor.
  - 1.14. Fortsatta utvecklingsmedel till frivilligorganisationen Tensta kvinno- och tjejjour med 380 000 kr.
  - 1.15. Fortsatta etablerings- och utvecklingsmedel till frivilligorganisationen Västerorts kvinnojour med 483 000 kr.
  - 1.16. Ansökan om medel till projekt partnerkontakt – ett samverkansprojekt mellan frivilligorganisationerna/stiftelserna Ersta fristad och Manscentrum i Stockholm med 240 000 kr.

Bilagor:

1. Relationsvåldscentrum (RVC) , delårsrapport till länsstyrelsen
2. Att bygga upp och utveckla en kvinnojour för våldsutsatta kvinnor med missbruksproblematik, delårsrapport till länsstyrelsen

3. Ansökan om medel för att kvalitetsutveckla stödet till våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning, ansökan till länsstyrelsen
4. Ansökan om fortsatt projektmedel till utvecklingsarbete på Kriscentrum för kvinnor, ansökan till länsstyrelsen.
5. Ansökan om projektmedel till utveckling av verksamheten på Prostitutionsenheten, ansökan till länsstyrelsen
6. Ansökan om utvecklingsmedel till kvinno- och barnjournsverksamhet (AKH), ansökan till länsstyrelsen
7. Steg-2 boende för våldsutsatta kvinnor/unga kvinnor, utvecklingsmedel till frivilligorganisation Terrafems, ansökan och delårsrapport till länsstyrelsen
8. Jourlägenhet för stödsökande kvinnor, utvecklingsmedel till frivilligorganisationen Kvinnors Rätt, ansökan till länsstyrelsen
9. Förstärkningsmedel till frivilligorganisationen Systerjouren Somaya, ansökan till länsstyrelsen
10. Grupper för barn som bevittnat våld, utvecklingsmedel till frivilligorganisationen/stiftelsen Ersta fristad, ansökan till länsstyrelsen och Ersta fristads förstudie
11. Fortsatta utvecklingsmedel till FIA-projektet inom frivilligorganisationen HOPP Stockholm, ansökan och delårsrapport till länsstyrelsen
12. Fortsatta förstärkningsmedel för frivilligorganisationen Stockholms Tjejjour, ansökan till länsstyrelsen
13. Behandling för de våldsamma männen, fortsatta utvecklingsmedel till Stiftelsen Manscentrum i Stockholm, ansökan och delårsrapport till länsstyrelsen.
14. Fortsatta utvecklingsmedel till frivilligorganisationen Tensta kvinno- och tjejjour, ansökan till länsstyrelsen
15. Fortsatta etablerings- och utvecklingsmedel till frivilligorganisationen Västerorts kvinnojour, ansökan och delårsrapport till länsstyrelsen
16. Ansökan om medel till projekt partnerkontakt – ett samverkansprojekt mellan frivilligorganisationerna/stiftelserna Ersta fristad och Manscentrum i Stockholm, ansökan till länsstyrelsen
17. Tabell över fördelade utvecklingsmedel för kvinnojoursverksamhet, Länsstyrelsen i Stockholms län 2007.